

JÄLLE

Suvi möödas, nüüd õilmitseb aster, kaskedel kollendab kuld. Puhtal kooliteel ruttavail lastel jalge all kastemärg muld.

Taas on 1.september ja mitmed tuhanded lapsed Eestimaal alustavad kooliteed. Simuna Põhikoolis õpib 1999/2000.õppeaastal 25.augusti andmetel 140 õpilast. See arv näitab meie kooli stabiilsust ja püsivust. Kaunis suvi võimaldas lastel hästi puhata, seda nii koos vanematega kui ka mitmetes spordi- ja huvialalaagrites. Hea meel on selle üle, et meie kooli lõpetajad on omandanud sellise põhihariduse, mis võimaldab enamusele sissepääsu parimatesse gümnaasiumidesse, ka väljaspool maakonda. Soovime neile edukat õppetööd ja tahet püsida tasemel, et oleksid avatud ka kõrgkoolide uksed.

Algaval aastatuhande vahetuse õppeaastal astub 1.klassi 10 tüdrukut-poissi. Soovime neile ja nende klassijuhatajale Kaja Põldmaale koolirõõmu ja kordaminekut õppetöös.

Täna lapsevanemaid, kes on osanud kasvatada oma lapsi töökateks, õpihulilisteks ja südamlikeks. Täna meie kooli kõiki õpetajaid, kes õpetavad-kasvatavad lapsi selle eesmärgiga, et igaüks neist leiaks oma koha elus.

Soovin, et kodu ja kooli vahel kestaks koostöö, sest töö on tulemuslik ainult ühiste jõupingutustega.

Simuna PK õppealajuhataja Lehte Sirelpuu

Käru Algkool on algavaks õppeaastaks valmis. Suvel tehti remonti, kooli osa sai värvitud. Koolipere on aga veelgi väiksemaks jäänud. 1.klassi astub kaks last, üldse on õpilasi seitse. Õpilaste vähesuse tõttu on tänavu vaid kolm klassi, 4.klassi õpilasi ei olegi. Õpetama asuvad põhiõpetaja-juhataja Maiu Talja, inglise keele õpetaja Vilma Oitmaa ning laulmisõpetaja Önnela Pärnaste.

1. SEPTEMBRIL LÄHEVAD
I KLASSIKÄRU ALGKOOLIS

KERSTI KIKERPUU

MAARJA PUUSEP

SIMUNA PÕHIKOOLIS

MARI-ANN KUNDLA

JANE LILLEORG

JOHANNES LINROOS

KRISTJAN LÄLL

ALLAN PLOOM

GEIT PÕLDRA

KELLY PÕLDRA

MARGIT RAJANDU

PRIIT RAIMLA

KAUR SULTS

KOOLIRÕÕMU
JA ÕPIHIMU!

RÕÕMI!

KRISTJAN LÄLL: Ootan kooliminekut juba ammu, siis ei pea enam lasteaeda minema. Ja ei pea enam õue minema, lasteaias peab õues käima Saab rohkem õppida. Lasteaias arvati, et õppimine on raske, aga koolis arvatakse, et see on paras. Koolis on parem. Seal ei pea mängima. Nurka ei panda. Lasteaias pandi. Seal polnud midagi teha. Õppimine meeldib mulle rohkem. Siis läheb päev kiiremini. Lugemine meeldib mulle kõige rohkem. See on lihtsam ala. Arvutada ma eriti ei oska. Õpin igasuguseid selliseid asju tegema, mida on vaja. Ja lasteaias ei pea puhkepäevadel käima. Koolis mõnikord peab. Talvel õpitakse palju. Ainult suvel on vaheaeg. Koolis tehakse palju pidusid, lasteaias tehakse vähem. Näiteks lõpetamispidu. Ja lasteaias on ainult loomaeda minék. Koolis on

huvitavamad ekskursioonid. Mõnikord peab koolis peenraid rohima ja muidki selliseid asju tegema. Minu õde mõnikord teeb. Koolis mulle meeldib. Seal on vahva olla. Parema olla. Kõiki klassikaaslasti tunnen. Isa ja ema vist otsustavad, kellega ma ühes pingis istuma hakkam. Kooli spordilaagrid on vahvad. Ja tublide laager. Kus need on, kes hoolsalt on õppinud. See on vahva. Jõusaal on ka. Aga selle jaoks pean ma suuremaks kasvama. Minu õe suuruseks. Õpetajat tean. Nime ei tea. Kui kooli lähen, saan teada. Eelkool näitas, milline ta on.

MARI-ANN KUNDLA: Tahan kooli minna. Mulle meeldib seal käia. Seal on hea olla. Saab õppida. Lasteaiast pole mul üldse kahju. Seal magatakse. Koolis saab ära väsida, see on nii hea. Kõiki neid tunnen, kellega ühte klassi lähen. Aga pinginaabrit veel pole. Õpetaja on Kaja. Ta on hea õpetaja. Ta on nii hea õpetaja. Ta ei karju kogu aeg. Ta on lastega harjunud. Ta on tark. Vahepeal meeldib koolis olla ja nüüd meeldib varsti kodus olla. Varsti läheb mul koolis nii-i-i-i raskeks. Saan kogu aeg õpikuid rohkem ja rohkem. Siis on nii raske olla. Aastad lähevad edasi ja edasi. Varsti hakkab lõbus olema. Väiksena kogu aeg tahtsin arstiks saada, nüüd tahan juuksuriks saada. Pärast tahan jälle midagi muud. Millest alustada? Ei tea, kelleks ma tahan. Aastad lähevad ruttu edasi. Ei tea, võib olla on koolis midagi rasket, võib olla ei ole. Seda ma pean koolis varsti vaatama. Mulle meeldib nii koolis käia. Seal on nii rõõmus. Saan teiste lastega mängida. Jälle õppida ja mängida. Seal pole üldse igav. Seal on teised lapsed ka. Ma tahaks praegult juba koolis olla. Ma tahaks praegult õppida. Tahaks targaks saada. Koolis saab laulda, õppida. Kõike tuleb teha ja siis teengi. Õpetaja paneb hinde. Kui see on viis, siis ma küll rõõmust lõhken. Muusikakoolis saan ma nii palju viisi. Kui ma koolist koju tulen, on mul nii palju tegemist. Merisiga peab hoidma. Koolis on mõnus. Ma tahaks praegult ja kohe koolis olla.

EESTLASED NORRAMAAL

EELLUGU

Valle kommuun kutsus Simuna segarahvatantsurühma oma folklooripeole. Kutsuti ka valla juhtkonda. Nii tekkis probleem, et valla bussi ära ei mahu. Kes seda enam mäletab, kes kõigepealt tuli mõttele tellida suur buss ja minna suure seltskonnaga. Lugu hakkas aga arenema. Norralased olid nõus vastu võtma 30 inimest. Nii said lisaks tantsijatele kaasa volikogu ja vallavalitsuse liikmed ning valla ametnikud. Kui tantsijad pidid ise maksma vaid 500 krooni, siis ülejäänud olid turistid ja maksid oma sõidu eest ise.

BUSS

Bussiga vedas meil alguses viltu. Firma, kellega oli kokkulepe olemas, teatas üsna viimasel hetkel, et neil on leping teistega. Kui siis 12.tunnil tuli faks, et buss ja bussijuht on asendatud, tekkis küsimus – kas me homme üldse kuhugi sõidame? Aga sellest hetkest pöördus õnn meie poole. Meil oli viimase peal buss ja viimase peal bussijuht. Esimene oli tuluus Mercedes Benz, mis tegi alles teist sõitu. Ruumi oli lähedalt ja olemas olid kõik mugavused, nii et ausalt öeldes ei oleks tahtnudki tagasi Eestimaa tapvasse palavusse. Bussijuht Vello tundus alguses kole konkreetne ja karm, aga õnneks oli esimene mulje petlik. Ta oli kogenud juht, palju käinud ja palju näinud mees, tänu kellele ka meie palju nägime ja palju kuulsime. Ei lasknud ta end häirida bussis käivast laulmisest ega tantsimisest. Müstika on see, kuidas ta viimasel öösel sõitis – selja taga lahkumispidu Valles ja terve päev sõitmist, akna taga õõ ja bussis 30 nohisevat-norskavat reisimeest. Esimesel päeval paika pandud bussis käitumise reeglid andsid küll viimase päevani põhjust lõõpimiseks – a'la – ära tõmba jalga ära, tühja sinu pükstest, peaasi, et kohv bussi ei tilguks. Mõne arvates oli ta mägedes vast liigagi hulljulge. Kuid bussijuhi selja taga istunu, kes nägi kui rahulikult ja kindlakäeliselt ta oma "jalgrattaga" toime tuli, julgeb öelda, et selle bussi ja bussijuhiga läheks pikemalt mõtlemata kasvõi maailma otsa.

NORRA

PORSGRUNN

See oli koht, kus õõbisime. Grenland Folkehogskole on kool, mis suviti türib tube välja. Selles kristliku kallakuga koolis õpivad need, "kes on väsinud". Õppima võivad minna need, kes on lõpetanud gümnaasiumi, kuid näiteks pole kõrgkooli sisse saanud. Aasta jooksul õpitakse eelkõige iseendaga toime tulema ja teistega suhtlema. Lisaks sellele kunste ja tehakse sporti. Vanuse ega rahvuse piiranguid ei ole – läinud aastal oli vanim õpilane keskeas daam, kaks õpilast oli Poolast. Kool on tasuline, kuid näiteks poolakad ei maksnud õppemaksu, vaid töötasid selle asemel koolis ja samas majas asuvas lasteaias.

Hommikusõõgil pakuti mitmesuguste vorstide hulgas ühte, mis oli tumepunane, kergelt soolane ja veidi omapärane. Hiljem selgus, et see oli hobuselihast. Hea, et enne ei teadnud, muidu poleks võib olla proovinudki. Norralased peavad seda delikatessiks ja meie omadelegi maitstes hästi.

Majad olid Porsgrunnis nagu nukumajad – väikesed, värvilised ja väga ilusate aedadega.

LOODUS

Mäed, mäed, mäed. Lausa ahhetama paneb. Neist ei saa üle ega ümber. Suu võtab lahti ja hinge lööb kinni. Nii mõnedki tormasid bussis ühe akna juurest teise juurde, et seda ilu endasse ahmida ja pildile pütida. Mäed oma mastaapsuses ja muinasjutulises ilus kas vaimustavad või ahistavad – igal juhul muljet avaldavad kõigile. Valle asub orus ja nii mõnigi kurtis, et seal tekkis kausis oleku tunne. Et appi, kuidas siit välja saada. Teised arvasid jälle, et ei rõhu ega ahista need mäed sugugi. Kai ei väsinud kadestamast Ingvarit, kes hommikusõõgilauas ei pea vaatama põõsaid või naabermaja, vaid näeb päikesekiiri mägedel. Ja hoopis ilusas paigas elab kultuurinõunik Gro – tema maja on viimane teel mägedesse. Mis rääkida eestimaalasest, kui Gro ise ei väsinud oma rõdult avanevat vaadet imetlemast ja näitas oma lemmikkohta, kust loojuvas päikeses on näha mitu-mitu mäetippu. (Sellele kohale muide lubas ta vanaduspõlves maja ehitada, et aknast vaadet nautida).

Õnnelikumad said päris mägedesse. Tarald Myrum, Valle volikogu esimees, kutsus oma külalised Jüri ja Peeter Albi mägedesse oma suvilasse. Kui Valle paikneb umbes 300m kõrgusel merepinnast, siis Taraldi mägiõnn maalilise järve kaldal on 900m kõrgusel. Autoga sai

päris kõrgele, kuid viimased paar kilomeetrit läbiti sörkjooksul. Karastav suplus mägijärves ning väike puhkepaus enne tagasiminekut kulusid marjaks ära. Mägedes hulguvad vabalt lambad, kes sügisel kodudesse tagasi viiakse. Liikumisteed mägedes on märgistatud, sest talvel on seal muidu võimatu orienteeruda. Fotoaparaadiga seda majesteetlikkust, ilu ja sügavust jäädvustada ei saa...

Ja kosk, mida meile näidati ... (sügav ohe, sest fotol pole sellest midagi alles jäänud...)

Kes pole mägedes käinud, pole ka Norras käinud. Nii võtsime meiegi tagasitee Oslosse ette üle mägede. Vahva oli. Eriti "serpentiin". Peaaegu nagu Ameerika mäed, ainult vaade on parem. Seda, et hirmsaks läheb, ei jõudnudki ära oodata. Kui keegi kartis, siis oli ta vait. Ülejäänud nautisid sõitu täiel rinnal. Ja lootsid, et tulevikus ka Trolliteele saaks.

VALLE

Vallamaja meie omaga võrrelda ei saa – sealne on liiga ilus ja uhke. Aga samas hubane ja mugav. Volikogu saalis võib vaadata kunstinaütusi. Mis meiegi üle võiks võtta, on see, et seal jututuba ei peeta – kellel midagi öelda, ütleb seda kõnepuldist. Ja volikogu esimehe tööriistaks on puuhaamer – teadagi milleks.

Kool. Muljetavaldav oli õpetajate tuba, mis meenutas raamatukogusaali – igal õpetajal omaette töölaud, lisaks arvutituba ja kõikvõimalikud õppevahendid. * Tööõpetuse tunnid on poistel ja tüdrukutel koos. Vahet ei tehta meeste ja naiste käsitööl. * Vihmaste ilmade korral on lastel võimalik panna riided kuivama spetsiaalsetesse kuivatuskappidesse ja pärast tunde koju minna kuivade riietega.

Lasteaed. Muljet avaldas väikeste tööpinkidega puutöö tuba, kus valmistatakse jõukohaseid esemeid – jällegi poisid-tüdrukud koos. * Välisukse kõrval asetseb käsidušš, millega on sisenedes võimalik porised jalanõud-riided puhtaks uhada. * Alida jutu põhjal eelistavad nad puidust mänguasju-õppevahendeid. Plasträngud ja mikihired rändavad prügikasti. Ja üldse jääb tunne, et kõik, mis tehtud, on läbimõeldud ja inimesekeskne.

Vanadekodu ja tervisekeskus – meil pole selline asi rahapuudusel võimalik. Ümber tervisekeskuse on väikesed individuaalmajad, kus elavad vanurid, kes endaga ise toime tulevad, hooldustöötaja käib neil abiks. Tervisekeskuses on kõikvõimalikud seadmed, aparaadid... Parem, kui ei näeks, ei oskaks kadestada.

Raamatukogu – nagu raamatukogu – raamatud, raamatud. Aga palju kordi rohkem tehnikaga varustatud kui meil. Raamatuid laenutatakse arvutiga. Arvutis on kõik raamatud, mis võimaldab vajaliku kiiresti leida. Interneti kaudu saab suhelda kogu maa raamatukogudega ja nende andmabaasidega. Väga palju on neil videoid ja kassette, mida samuti laenutatakse. Kõik raamatud kiletatakse, mis hoiab raamatu kauem terve ja puhta.

Brokke hüdroelektrijaam ongi see, mis vallale jõukuse annab. Ise lumesulamised oskavad nad ära kasutada...

Muuseumikompleks koosneb kolmest osast. Näeme kõik ära ja tänu Kristeli läbi viidud ekskursioonile on meil tõeliselt huvitav. Eriti vahva on Rygnestadi talumuuseum, kus kunagi elas Saatanlik-Osmund. Üks tema vägitegudest oli see, et ta tõi Hispaaniast kaasa lõuendile maalitud kümme kasku. Need on selline haruldus, mida pildistada ei tohi. Aga tema WC-d vaadates käib läbi pea mõte, et küll see kardetud mees pidi pisike olema, kui nii väikese auguga hakkama sai...

Majad on kõik puust. Ka kirikud. Palju on säilitatud vana, eriti taludes. Ja muidugi murukatused! Nii nagu igal pool mujalgi, tundub, et kõik on siin valmis – silma ei hakka pooleliolevad ehitised ega laokil hooned.

Mis oleks Norra ilma trollideta? Ei pääse neist meiegi. Lugudest vähemalt. Kohalikud räägivad ilusat legendi imeilusast trollineust, kes noormehi koopasse meelitas. Temaga kohtunu unustas, kes ta on või kus ta on. Vabaks pääsesid noormehed vaid siis, kui kuulsid kirikukellade helinat. Kes aga nägi neiu saba, see teadis, et temaga ei tohi kaasa minna. Reet ja Kai loodavad viimase hetkeni mõne trolliga kohtuda. Ühe küll leiavad, aga seegi pageb. Trofeeks jääb vaid peotäis habemest ja kõver kepp. Aga kaasa ta neid ei tahtnud. Jüri ütleb neiu le Bjornevasshyttas, et too on nagu troll, kuid neiu ei luba veenduda, kas tal saba on või ei. Kahtlus jääb.